

DIANA WYNNE JONES

LIIKKUVA LINNA

Suomentanut VILLE VIITANEN

HOWLIN MAAILMA

Liikkuva linna

Leijuva linna

Rönsyilevä talo

DIANA WYNNE JONES

LIKKUVA LINNA

Suomentanut

Ville Viitanen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ · HELSINKI

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos

HOWL'S MOVING CASTLE

Copyright © *Diana Wynne Jones*, 1986

Suomenkielinen laitos © *Ville Viitanen ja WSOY* 2026

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Suomennoksen ensimmäinen laitos ilmestynyt 2005

Tarkistettu suomennos

ISBN 978-951-0-52527-2

PAINETTU EU:SSA

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

OMISTETTU STEPHENILLE

*Sain idean tähän kirjaan eräällä kouluvierailulla pojalta,
joka pyysi minua kirjoittamaan kirjan nimeltä Liikkuva linna.
Kirjoitin hänen nimensä muistiin ja panin lapun niin varmaan
paikkaan etten ole sen koommin onnistunut sitä löytämään.
Haluan kiittää häntä lämpimästi.*

SISÄLLYS

ENSIMMÄINEN LUKU	9
<i>jossa Sophie puhuu hatuille</i>	
TOINEN LUKU.....	24
<i>jossa Sophien on lähdeittävä maailmalle etsimään onneaan</i>	
KOLMAS LUKU	41
<i>jossa Sophie astuu linnaan ja sopimus astuu voimaan</i>	
NELJÄS LUKU.....	53
<i>jossa Sophielle selviää useita outoja asioita</i>	
VIIDES LUKU	64
<i>jossa siivotaan aivan liikaa</i>	
KUUDES LUKU	78
<i>jossa Howl ilmaisee tunteitaan vihreällä limalla</i>	
SEITSEMÄS LUKU	95
<i>jossa variksenpelätin estää Sophieta lähtemästä linnasta</i>	
KAHDEKSAS LUKU.....	111
<i>jossa Sophie lähtee linnasta moneen suuntaan samalla kertaa</i>	
YHDEKSÄS LUKU.....	126
<i>jossa Michaelilla on vaikeuksia loitsunsa kanssa</i>	
KYMMENES LUKU	138
<i>jossa Calcifer lupaa Sophielle vihjeen</i>	

YHDESTOISTA LUKU	150
<i>jossa Howl lähtee outoon maahan etsimään loitsua</i>	
KAHDESTOISTA LUKU	165
<i>jossa Sophiesta tulee Howlin vanha äiti</i>	
KOLMASTOISTA LUKU	177
<i>jossa Sophie mustaa Howlin maineen</i>	
NELJÄSTOISTA LUKU	192
<i>jossa muuan hovivelho vilustuu</i>	
VIIDESTOISTA LUKU.....	208
<i>jossa Howl menee valepuvussa hautajaisiin</i>	
KUUDESTOISTA LUKU	219
<i>jossa on mahdollomasti magiaa</i>	
SEITSEMÄSTOISTA LUKU	228
<i>jossa liikkuva linna vaihtaa maisemaa</i>	
KAHDEKSASTOISTA LUKU	240
<i>jossa variksenpelätin ja neiti Angorian ilmaantuvat uudelleen</i>	
YHDEKSÄSTOISTA LUKU	254
<i>jossa Sophie ilmaisee tunteitaan rikkaruohomyrkyllä</i>	
KAHDESKYMMENES LUKU.....	270
<i>jossa linnasta lähteminen osoittautuu jälleen kerran hankalaksi</i>	
KAHDESKYMMENESENSIMMÄINEN LUKU.....	288
<i>jossa sopimus saatetaan todistajien läsnä ollessa päätökseen</i>	

ENSIMMÄINEN LUKU

jossa Sophie puhuu hatuille

Maassa nimeltä Ingary, jossa seitsemän peninkulman saappaat ja näkymättömyysviitat ovat täyttä totta, on melkoinen onnettomuus olla vanhin kolmesta lapsesta. Kaikki tietävät, että ensimmäinen lapsi epäonnistuu väijäämättä ja surkeasti, kun sisarukset lähtevät maailmalle etsimään onneaan.

Sophie oli vanhin Hatterin kolmesta tyttärestä. Hän ei ollut edes köyhän puunhakkaajan lapsi, mikä olisi suonut hänelle sentään jonkinlaisen mahdollisuuden onnistua elämässä. Hän oli hyvästä perheestä, ja hänen vanhempansa pitivät hattukauppaa Market Chippingin vauraassa kaupungissa. Sophien oma äiti oli kylläkin kuollut, kun Sophie oli ollut kahden ja hänen siskonsa Lettie vasta yksivuotias, ja heidän isänsä oli nainut hattukaupan nuorimman myyjättären, kauniin vaalean tytön nimeltä Fanny. Fanny synnytti pian perheeseen kolmannen tyttären, Marthan. Sophiesta ja Lettiestä olisi kaiken järjen mukaan pitänyt tulla ilkeitä sisarpuolia, mutta ajan myötä kaikista kolmesta tytöstä kasvoi hyvin herttaisia ja kauniita nuoria naisia. Lettie tosin oli kaikkien mielestä sisaruksista kaunein. Fanny kohteli kaikkia kolmea tyttöä yhtä rakastavasti eikä suosinut Marthaa millään lailla.

Herra Hatter oli ylpeä tyttäristään ja pani heidät kaikki kaupungin parhaaseen kouluun. Sophie oli ahkerin oppilas.

Hän luki paljon ja ymmärsi jo varhain, ettei hänellä ollut juurikaan toivoa mielenkiintoisesta tulevaisuudesta. Hän oli pettynyt mutta oikeastaan varsin tyytyväinen. Voisihan hän edelleen huolehtia sisaristaan ja valmistella Marthaa siihen päivään, kun tämä lähtisi maailmalle etsimään onneaan. Koska Fannylla oli aina kiireitä hattukaupan puolella, Sophien tehtäväksi jäi huolehtia kahdesta nuoremmosta tyttärestä. Näillä oli taipumusta kiljua toisilleen ja kiskoa toisiaan tukasta. Lettie ei suinkaan aikonut alistua siihen, että menestyisi seuraavaksi huonoiten heti Sophien jälkeen.

»Ei ole reilua!» Lettiellä oli tapana huutaa. »Miksi Marthan pitäisi saada kaikki vain siksi että hän sattuu olemaan nuorin? Minä nain vielä prinssin! Sittenpä hän näette!»

Mihin Martha aina vastasi, että hänestä tulisi ällöttävän rikas vaikkei hän edes menisi naimisiin kenenkään kanssa.

Sitten Sophien täytyi kiskoa heidät irti toisistaan ja korjata heidän vaatteensa. Hän oli taitava neulankäyttäjä. Ajan myötä hän alkoi ommella vaatteita sisarilleen. Eräs syvän ruusunpunainen asu, jonka hän teki Lettielle tämän tarinan varsinaista alkua edeltävää vapunpäivää varten, oli Fannyn mielestä kuin suoraan Kingsburyn hienoimmasta kaupasta.

Suunnilleen samoihin aikoihin ihmiset alkoivat taas puhua Erämaan noidasta. Sanottiin, että hän oli uhannut kuninkaan tyttären henkeä ja että kuningas oli käsenyt hovivelhonsa Sulimanin mennä Erämaahan ja panna noidan aisoihin. Vaikutti kuitenkin siltä, että velho Suliman ei ollut ainoastaan epäonnistunut tehtävässään vaan onnistunut tapattamaan itsensä siinä sivussa.

Kun Market Chippingin takana kohoaville kukkuloille pari kuukautta myöhemmin ilmestyi korkea, musta linna,

joka tuprutti mustia savupilviä neljästä, kapeasta tornistaan, kaikki olivat varmoja, että Erämaan noita oli lähtenyt taas liikkeelle asuinseuduiltaan ja aikoi ryhtyä kylvämään seksortoa ympäri maata, kuten viisikymmentä vuotta aikaisemmin. Ihmiset pelkäsivät henkensä puolesta. Kukaan ei uskaltanut yksin ulos, varsinkaan yöllä. Tilanteesta teki vieläkin pelottavamman se, että linna vaihtoi koko ajan paikkaa. Toisinaan se oli vain musta läiskä luoteessa levittäytyvillä nummilla, toisinaan se seiso iässä kohoavilla kalliolla. Joskus se laskeutui aivan kukkuloiden alarinteille ja nökötti keskellä kanervikkoa heti kaupungin pohjoislaitaa reunustavien tilojen takana. Silloin tällöin saattoi jopa nähdä, kuinka linna liikkui ja torneista tulvi savua likaisen-harmaina ryöppyinä. Jonkin aikaa kaikki olivat varmoja, että linna laskeutuisi ennen pitkää laakson pohjalle asti, ja kaupungin pormestari lupaili että pyytäisi kuninkaalta apua.

Linna kuitenkin pysytteli kukkuloilla, ja pian seudulle levisi tieto, että se ei kuulunutkaan Erämaan noidalle, vaan velholle nimeltä Howl. Se ei silti ollut suurikaan helpotus. Vaikka velho Howl ei ilmeisesti aikonut tulla kukkulaltaan kaupunkiin, hänen tiedettiin huvittelevan sieppaamalla nuoria tyttöjä ja imemällä heidän sielunsa itseensä. Jotkut sanoivat, että hän söi sieppaamiensa tyttöjen sydämet. Hän oli häikäilemätön ja sydämetön velho, eikä yksikään nuori neito ollut turvassa häneltä. Sophieta, Lettietä ja Marthaa, kuten kaikkia muitakin Market Chippingin nuoria tyttöjä, varoitettiin visusti lähtemästä ulos yksin, mikä harmitti heitä kovasti. He ihmettelivät, mitä käyttöä Howlilla oli kaikille haalimilleen sieluille.

Ennen pitkää he kuitenkin saivat muuta ajateltavaa, sillä herra Hatter kuoli arvaamatta juuri kun Sophie oli kyllin vanha lopettamaan koulunsa. Pian kävi ilmi, että herra Hatter oli ollut liiankin ylpeä tyttäristään. Tytärten koulumaksuista oli kertynyt hattukaupalle mittavat velat. Kun hautajaiset olivat ohi, Fanny asettui istumaan kaupan viereisen talon salonkiin ja selitti tytöilleen, mitä tuleman piti.

»Pelkään pahoin, että te kaikki joudutte lopettamaan koulun», hän sanoi. »Olen laskenut laskemasta päästyäni, ja ainoa tapa jolla voin pitää kaupan pystyssä ja elättää teitä kolmea on, että panen teidät oppiin johonkin lupaavaan ammattiin. Ei ole mitään järkeä pitää teitä kaikkia hattukaupassa. Minulla ei ole varaa siihen. Halusin kertoa teille, mihin olen päätenyt. Sinä ensin, Lettie.»

Lettie nosti katseensa äitiin. Terveys ja kauneus hehkuiivat hänestä niin, etteivät edes suru ja mustat vaatteet onnistuneet peittämään niitä alleen. »Haluan oppia lisää», hän sanoi.

»Opiskella sinä saatkin, kultaseni», Fanny vastasi. »Olen järjestänyt sinulle paikan Cesarilta, tiedäthän sinä sen torin laidalla olevan leipomon? Kuulemani mukaan he kohtelevat oppilaitaan kuin kuninkaallisia. Viihdyt siellä varmasti ja opit samalla hyödyllisen ammatin. Rouva Cesari on tärkeä asiakas ja hyvä ystäväni, ja hän lupasi järjestää sinulle paikan.»

Lettie nauroi tavalla, josta tiesi heti, ettei hän ollut lainkaan tyytyväinen. »Kiitos vain», hän sanoi. »Eikö olekin onnekas sattuma, että satun pitämään leipomisesta?»

Fanny näytti huojentuneelta. Lettie osasi joskus olla kiuassallisen omapäinen. »Sitten sinä, Martha», hän sanoi. »Tiedän, että olet aivan liian nuori menemään töihin, joten olen

yrittänyt keksiä jonkin paikan, jossa saisit opiskella pitkään ja rauhassa. Ja josta olisi sinulle hyötyä, mitä sitten päätätkin aikanasasi tehdä. Tiedätkö vanhan koulutoverini Annabel Fairfaxin?»

Martha, joka oli sorja ja vaalea, käänsi suuret, harmaat silmänsä kohti Fannya lähes yhtä uhmakkaasti kuin Lettie. »Tarkoitatko sitä naista, joka puhuu jatkuvasti?» hän kysyi. »Eikö hän ole noita?»

»Kyllä on, ja hänellä on kaunis talo ja asiakkaita joka puolella Foldingin laaksoa», Fanny sanoi innokkaasti. »Hän on hyvä ihminen, Martha. Hän opettaa sinulle kaiken minkä tietää ja esittelee sinut varmasti kaikille hienoille tuttavilleen Kingsburyssä. Oppivuosi sinun jälkeen sinulla on edessäsi valoisa tulevaisuus.»

»Olen aina pitänyt hänestä», Martha myöntyi. »Hyvä on.»

Sophiesta kuulosti, että Fanny oli järjestänyt kaiken juuri niin kuin pitikin. Koska Lettie oli katraan keskimäinen tytär, hän tuskin ylittäisi mihinkään kummoisempaan, joten Fanny oli sijoittanut hänet asemaan, jossa hän todennäköisesti tapaisi komean nuoren oppipojan ja eläisi onnellisena elämänsä loppuun asti. Martha, joka puolestaan onnistuisi varmasti kaikessa mihin ryhtyi, sai tuekseen taikavoimia ja rikkaita ystäviä. Mitä Sophieen tuli, hän tiesi, mitä odottaa. Ei ollut mikään yllätys, että Fanny sanoi: »Sophie, kultaseni, vanhimpana sinun osallesi lankeaa luonnollisestikin hattukauppa. Sinä perit sen aikanaan, kun minä jään eläkkeelle. Olen siis päättänyt, että tulet hattukauppaan oppiin. Miltä kuulostaa?»

Sophie ei tietenkään voinut sanoa, että hän oli jo alistunut hattukaupiaan kohtaloonsa. Hän kiitti Fannya kauniisti.

»Hyvä! Siispä asia on sitä myöten selvä!» Fanny sanoi.

Seuraavana päivänä Sophie auttoi Marthaa pakkaamaan vaatteensa, ja aamulla he kaikki saattoivat Marthan torille, missä hän nousi postivaunuihin ja asettui penkille selkä tikkuorana, kovin pienen ja hermostuneen näköisenä. Tie Upper Foldingiin rouva Fairfaxin luo nimittäin kulki kukkuloiden yli, ohi velho Howlin liikkuvan linnan. Ei mikään ihme, että Martha pelkäsi.

»Kyllä hän pärjää», Lettie sanoi. Lettie ei halunnut apua pakkaamisessa. Kun postivaunut katosivat näkyvistä, hän ahtoi koko omaisuutensa tyyntäliinaan ja palkkasi naapurin kengänkiillottajan kuljettamaan sen kottikärryissä Cesarille torin laitaan.

Lettie marssi kottikärryjen perässä ja näytti huomattavasti hyväntuulisemmalta kuin Sophie oli odottanut. Vaikkutti siltä, että hän oli tosissaan päättänyt pudistaa hattukaupan tomut jaloistaan. Kengänkiillottaja toi palatessaan Lettien raapustaman kirjelapun, jossa tämä kertoi, että oli asettunut taloksi tyttöjen makuusaliin ja että leipomo vaikuttanut hauskalta paikalta. Viikkoa myöhemmin postivaunujen mukana tuli kirje, jossa Martha kertoi, että oli päässyt turvallisesti perille ja että rouva Fairfax oli »hyvin sydämellinen ja käyttää hunajaa kaikessa. Hän pitää mehiläisiä.» Muuta Sophie ei sisaristaan kuullutkaan pitkään aikaan, sillä hän aloitti omat oppinsa samana päivänä, jona Martha ja Lettie lähtivät.

Sophie tietenkin tunsi hatunteon salat melko hyvin jo ennestään. Hän oli pienestä pitäen ravannut pihan toisella puolella seisovassa työpajassa, missä hatut kostutettiin ja muovattiin muotoonsa puumuottien päällä ja hattuja varten

valmistettiin kukkia ja hedelmiä ja muita koristeita vahasta ja silkistä. Hän tunsikin kaikki pajan työntekijät. Suurin osa heistä oli ollut töissä jo silloin, kun Sophien isä oli ollut pieni poika. Sophie tunsikin Bessien, hattukaupan ainoan jäljelle jääneen myyjän. Hän tunsikin asiakkaat jotka ostivat hattuja ja miehen joka toi kärryillään maalaisten puhdetöinänsä tekemiä olkihatus aihioita pajalle vuokattaviksi. Hän tunsikin myös kaikkia muita raaka-aineita toimittavat kauppiat ja tiesi, miten tehtiin huopaa talvihattuja varten. Fannylla ei ollut hänelle juurikaan opetettavaa, paitsi ehkä se, miten asiakkaan sai varmimmin ostamaan hatun.

»Katsos, kultaseni, asiakkaat pitää johdattaa oikean hatun luo vähitellen», Fanny selitti. »Esittele heille ensin sellaisia, jotka eivät sovi ollenkaan, niin että he huomaavat eron, kun saavat oikean hatun päähänsä.»

Sophie ei silti myynyt montakaan hattua. Hän vietti päivän työpajassa ja toisen kierrellen Fannyn kanssa kangas- ja silkkikauppiaiden puheilla. Sitten Fanny pani hänet somistamaan hattuja. Sophie istui pienessä syvennyksessä kaupan takahuoneessa ja ompeli ruusuja hilkkoihin ja harsoja samettihattuihin. Hän vuorasi hatut silkillä ja koristeli ne päältä vahahedelmillä ja koristenauhoilla. Hän oli hyvä siinä. Hän oikeastaan piti siitä. Silti hän tunsikin olonsa yksinäiseksi ja ikävystyneeksi. Pajan väki oli liian vanhaa eikä heistä oikein ollut seuraa, ja sitä paitsi he pitivät Sophieta ulkopuolisena, koska hänestä tulisi aikanaan kaupan omistaja. Bessie oli samanlainen. Bessie ei muutenkaan puhunut mistään muusta kuin siitä maanviljelijästä, jonka kanssa menisi naimisiin viikkoa vapunpäivän jälkeen. Sophie kadehti Fannya, joka sai kadota tinkimään silkkikauppiaan kanssa milloin huvitti.

Kiinnostavinta työssä olivat asiakkaiden puheet. Hattua on mahdotonta ostaa juoruilematta. Sophie istui syvennyksessään ja ompeli ja kuuli, että pormestari ei koskaan syönyt vihreitä vihanneksia, että velho Howlin linna oli siirtynyt taas kallioille, ajatella, että joku sillä tavalla... supi supi supi... Äänet madaltuivat aina heti kun puhe kääntyi Howliin, mutta Sophie jäi siihen käsitykseen, että velho oli siepannut tytön viime kuussa jossain päin laaksoa. »Sini-parta!» joku kuiskasi ja jatkoi sitten tavallisella äänellä siitä, miten Jane Farrier oli häpeäksi koko kaupungille. Miten kukaan voi pitää sellaista kampausta! Se tyttö ei saisi edes Howlia vaikka yrittäisi, saati sitten kunnollista miestä. Sitteen seurasi nopeaa, pelokasta supinaa Erämaan noidasta. Sophiesta alkoi tuntua, että velho Howl ja Erämaan noita sopisivat hyvin yhteen.

»Heidät on kuin tehty toisilleen», hän totesi hatulle jota parhailleen somisti.

Kuun loppuun mennessä kaikki olivat kuitenkin yhtäkkiä alkaneet juoruta vain ja ainoastaan Lettiestä. Cesarin leipomo oli ilmeisesti tupaten täynnä miehiä aamusta iltaan. He tilasivat jatkuvasti lisää leivoksia ja vaativat, että Lettie palveli heitä. Lettie oli ehtinyt antaa jo kymmenet rukkaset, vaikka kosijoita oli laidasta laitaan, pormestarin pojasta aina kadunlakaisijaan asti. Hän sanoi olevansa vielä liian nuori tekemään sellaista päätöstä.

»Oikein järkevää, jos minulta kysytään», Sophie sanoi hilkkalle, johon ompeli juuri silkkilaskoksia.

Fanny oli tyytyväinen kuullessaan uutisen. »Tiesin että Lettie pärjäisi!» hän sanoi ilahtuneena. Sophie tajusi, että Fanny oli tyytyväinen, kun Lettie oli poissa jaloista.

»Lettie vaikeuttaa kaupankäyntiä», Sophie sanoi hil-
kalle ja laskosti tarmokkaasti herkkusienien väristä silkkiä.
»Hänen päässään sinäkin näyttäisit hyvältä, senkin homssu.
Toisten naisten tarvitsee vain vilkaista Lettietä, ja he vaipu-
vat oitis epätoivoon.»

Ajan myötä Sophie alkoi puhua hatuille aina vain enem-
män. Kenelle muullekaan hän olisi puhunut? Fanny oli
suurimman osan päivästä kaupungilla tinkimässä tai hank-
kimassa uusia asiakkaita, ja Bessie hoiti kauppaa ja hölötti
kaikille hääsuunnitelmistaan. Sophie otti pian tavakseen
asettaa hatut telineisiinsä kun ne olivat valmiita. Ne olivat
melkein kuin ruumiittomia päitä. Hän pysähtyi hetkeksi
jokaisen hatun luo ja kertoi, millainen vartalo sen alle kuului.
Hän imarteli niitä vähän, koska asiakkaita pitää aina vähän
imarrella.

»Sinussa on salaperäistä vetovoimaa», hän sanoi hatulle,
jonka tiheän harson alla kimalsi paljetteja. Leveälle kermanvä-
riselle hatulle, jossa oli ruusuja lieerin alla, hän sanoi: »Sinuna
minä kyllä etsisin rahakkaan miehen!» ja kaalimadon-
vihreälle olkihatulle, jossa oli aaltoileva vihreä sulka: »Sinä
olet nuori kuin ruusunpippu.» Hän kehui vaaleanpunaisia
hilkkoja herttaisiksi ja sanoi samettikoristeisille tyylikkäille
hatuille, että ne olivat näpsäköitä. Hän sanoi herkkusienien
väriselle laskostetulle hilkalle: »Sinulla on kultainen sydän,
ja joku korkeassa asemassa oleva henkilö huomaa sen vielä
ja rakastuu sinuun.» Tosin vain siksi, että hattu kävi häntä
sääliksi. Se näytti niin tylsältä ja tavalliselta.

Seuraavana päivänä Jane Farrier osti sen. Hänen kam-
pauksensa tosiaan on vähän kummallinen, Sophie ajatteli
kurkistaessaan syvennyksestään. Näytti aivan siltä kuin Jane

olisi kihartanut hiuksensa hiilihangolla. Sophiesta oli sääli, että Jane valitsi juuri sen hatun. Toisaalta kaikki tuntuivat ostavan hattuja juuri silloin. Ehkä Fannyn mainospuheet olivat tehonneet, tai ehkä kaikki johtui vain keväästä, mutta kauppa kävi kuin siimaa. Fanny alkoi puhua hieman syyllisen oloisena siitä, ettei ehkä sittenkään olisi kannattanut lähettää Marthaa ja Lettietä muualle oppiin. »Tällä tahdilla olisimme voineet pärjätäkin.»

Kun huhtikuu alkoi lähestyä loppuaan, asiakkaita oli jo niin paljon, että Sophien täytyi pukeutua vaatimattomaan, harmaaseen mekkoon ja mennä avuksi kaupan puolelle. Kävijöitä oli niin tiheään, ettei hän ehtinyt ollenkaan somistaa hattuja, joten hän alkoi ottaa niitä iltaisin mukaansa kotiin, missä hän sitten ompeli koristeita myöhään yöhön, jotta kaupassa olisi hattuja seuraavan päivän asiakkaille. Kaalimadonvihreät hatut olivat hyvin kysyttyjä, sillä pormestarin vaimo käytti sellaista, samoin vaaleanpunaiset hilkat. Viikkoa ennen vapunpäivää joku tuli kauppaan ja pyysi herkkusienien väristä laskostettua hilkkää. Samanlaista kuin Jane Farrierilla oli ollut, kun hän oli karannut Catterackin kreivin kanssa.

Sinä yönä Sophie joutui ommellessaan myöntämään itselleen, että hänen elämänsä oli koko lailla tylsää. Sen sijaan että olisi puhunut hatuille, hän sovitti niitä sitä mukaa kuin ne valmistuivat ja katsoi itseään peilistä. Se oli virhe. Vaatimaton, harmaa mekko ei sopinut hänelle, varsinkaan nyt, kun hänen silmänsä olivat punaiset ompelemisesta, ja koska hänen hiuksensa olivat punertavan oljenkeltaiset, kaalimadonvihreä ja vaaleanpunainen sopivat hänelle erityisen huonosti. Herkkusienien värisessä hilkassa hän oli suoraan sanoen lohduton näky. »Kuin mikäkin vanhapiika!» Sophie

sanoi. Ei niin, että hän olisi halunnut karata jonkun kreivin kanssa niin kuin Jane Farrier tai edes olisi erityisemmin ilahnut, jos puoli kaupunkia olisi äkkiä rynnännyt kosimaan häntä, kuten Lettietä. Hän vain halusi tehdä jotakin – tietämättä oikein mitä – mikä olisi edes vähän kiinnostavampaa kuin hattujen somistaminen. Hän päätti että menisi tapamaan Lettietä seuraavana päivänä jos ehtisi.

Siitä ei kuitenkaan tullut mitään. Joko hänellä ei ollut aikaa, tai sitten hän ei yksinkertaisesti jaksanut, tai hänestä tuntui, että torille oli liian pitkä matka, tai sitten hän muisti, että yksin hän olisi velho Howlin armoilla – oli miten oli, lähteminen tuntui päivä päivältä vaikeammalta. Se oli hyvin outoa. Sophie oli aina pitänyt itseään melkein yhtä omapäisenä kuin Lettie. Nyt hänelle alkoi valjeta, että joskus hän sai asiat tehdyksi vasta sitten, kun mitään tekosyitä niiden välttelemiseen ei ollut jäljellä. »Tämä on ihan hullua!» Sophie sanoi. »Torille on vain kaksi korttelia. Voin vaikka juosta...» Ja hän vannoi itselleen, että menisi Cesarille, kun hattukauppa suljettaisiin vapunpäiväksi.

Samoihin aikoihin hattukauppaan kulkeutui uusi juoru. Kerrottiin, että kuningas oli riidellyt veljensä prinssi Justinin kanssa ja että prinssi oli lähtenyt maanpakoon. Kukaan ei oikeastaan tiennyt, mistä he olivat riidelleet, mutta kuulemma prinssi oli kulkenut valepuvussa Market Chippingin läpi pari kuukautta sitten kenenkään tietämättä. Catterackin kreivi oli ollut kuninkaan käskystä etsimässä prinssiä, mutta oli sen sijaan sattumalta löytänyt Jane Farrierin. Sophie kuunteli ja tunsu itsensä surulliseksi. Aina tapahtui jotain uutta ja kiinnostavaa, mutta ei koskaan hänelle. No, lähtisi hän hän katsomaan Lettietä.

Pian oli vapunpäivä. Kadut täyttyivät juhkakansasta heti auringon noustua. Fanny lähti ulos jo aamulla, mutta Sophien piti viimeistellä vielä muutama hattu. Sophie lauloi työskennellessään. Kyllähän Lettienkin piti tehdä töitä. Cesarin leipomo oli juhlapäivinä auki puoleenyöhön saakka. »Ostan sieltä kermaleivoksen», Sophie päätti. »En ole syönyt sellaista ikuisuuksiin.» Hän katseli, kuinka ihmiset tungeksivat ikkunan editse. Jotkut kauppasivat muistoesineitä, toiset kävelivät puujaloilla. Kaikilla oli yllään värikkäät juhla-vaatteet. Pian hän oli aivan innoissaan.

Mutta kun hän lopulta kietaisi harmaan huivin olkapäilleen harmaan mekkonsa peitoksi ja astui ulos kadulle, hän ei ollut enää innoissaan. Hän tunsu olonsa epämu-kavaksi. Kadulla oli liikaa ihmisiä, jotka ryntäilivät sinne tänne ja nauroivat ja huusivat toisilleen, aivan liikaa melua ja hälinää. Sophiasta tuntui kuin kuukaudet jotka hän oli viettänyt hattuja ommellen olisivat tehneet hänestä vanhan raihnaisten eukon. Hän kääri huivin tiukasti ympärilleen ja lähti hiipimään kadun reunaa pitkin, jottei olisi joutunut juhlaisten talleamaksi tai saanut kylkeensä liehuviin silkkihihoihin verhoutuneista kyynärpäistä. Kun jostain kattojen yläpuolelta äkkiä kuului sarja voimakkaita räjähdyksiä, Sophiasta tuntui, että hän pyörtyisi pian. Hän katsoi ylös ja näki Howlin linnan aivan kukkulan alarinteella, niin lähellä, että se näytti seisovan talojen savupiippujen päällä. Linnan jokaisesta neljästä tornista leimusi sinisiä liekkejä, ja ne sylkivät sinisiä tulipalloja, jotka räjähtivät pelottavasti korkealla kaupungin yllä. Howl ei tuntunut pitävän vapunpäivästä. Tai ehkä hän vain halusi osallistua omalla tavallaan ilonpitoon. Sophie oli liian peloissaan välittääkseen. Hän olisi palannut

muuten kotiin, mutta oli jo puolimatkassa Cesarille. Hän päätti juosta.

»Miksi ihmeessä kuvittelin, että elämän pitäisi olla mielenkiintoista?» hän ihmetteli juostessaan. »Pelkäisin vain koko ajan. Kaikki johtuu siitä, että olen vanhin kolmesta.»

Torilla oli jos mahdollista vieläkin kauheampaa. Suurin osa krouveista oli torin laidalla. Nuorista miehistä koostuvat seurueet seilasivat oluen voimalla torin laidalta toiselle, niin että viitat ja hihat liehuivat. He tömistelivät prameilla soljilla varustetuilla kengillä, joita eivät olisi missään nimessä pitäneet tavallisena työpäivänä, huutelivat kovaäänisiä sukeluuksia ja pyrkivät puheisiin tyttöjen kanssa. Tytöt kulkiivat ylväissä pareissa, valmiina vastaamaan lähestymisyrityksiin. Kaikki oli niin kuin vapunpäivänä pitää, mutta sekin vain pelotti Sophieta. Sitten hän huomasi, että eräs mielikuvitukselliseen sinisen ja hopean kirjavan pukuun sonnustautunut nuori mies aikoi selvästi pyrkiä puheisiin juuri hänen kanssaan, ja yritti livahtaa piiloon kohdalle osuneeseen kaupan oviaukkoon.

Nuorukainen katsoi Sophieta yllättyneenä. »Ei hätää, harmaa pikku hiirulainen», hän naurahti säälinsekaisella äänellä. »Haluan vain tarjota sinulle lasillisen. Älä näytä noin pelästyneeltä.»

Säälivä katse sai Sophien vaipumaan syvän häpeän valtaan. Nuorukainen oli kaiken kukkuraksi häikäisevä ilmeysty luissevine, hienostuneine piirteineen – hän oli oikeastaan aika vanha, pitkälle yli kahdenkymmenen – ja huolellisesti laitettuine vaaleine hiuksineen. Hänen hihansa olivat täynnä koruompeleita ja hopeisia upotuksia ja liehuivat mahtavammin kuin kenenkään muun koko torilla.

»Kiitos tarjouksesta, hyvä herra, mutta ei kiitos», Sophie änkytti. »O-olen menossa tapaamaan sisartani.»

»Ymmärrän», tyylikäs nuorukainen naurahti. »Älä toki anna minun häiritä. Kukapa minä olen pidättelemään kaunista neitoa sisarensa luota. Haluatko, että tulen saattamaan sinua? Näytät olevan peloissasi.»

Mies yritti olla ystävällinen, mikä sai Sophien häpeämään entistä enemmän. »En. Ei kiitos!» hän töksäytti ja pakeni miehen ohi kadulle. Hyasinttien tuoksu seurasi Sophieta hyvän matkaa. Oikein hajuverttä. On siinäkin liehakoitsija! Sophie ajatteli raivatessaan tietään Cesarin eteen aseteltujen pienten pöytien välitse.

Pöydät olivat tupaten täynnä. Sisällä leipomossa oli yhtä ahdasta ja meluisaa kuin torilla. Sophie paikansi Lettien oitis tiskin takana seisovien myyjien rivistä. Lettien kohdalla oli nimittäin joukko nuoria miehiä – ulkonäöstä päätellen maanviljelijöiden poikia – jotka nojasivat kyynärpäillään tiskiin ja huutelivat hänelle taukoamatta. Lettie, joka näytti kauniimmalta kuin koskaan, kenties hieman laihemmalta, pakkasi leivoksia niin nopeasti kuin vain pystyi, kiepautteli pusseja näppärästi kiinni ja vilkuili välillä kyynärpäänsä alta tiskille. Jokainen asiakas sai kaupan päälle hymyn ja nokkelan vastauksen sutkaukseensa. Leipomo raikui naurusta. Sophie sai taistella tosissaan päästäkseen tungoksen läpi.

Huomattuaan sisarensa Lettie näytti hetken aikaa järkyt-tyneeltä. Sitten hänen silmänsä ja hymynsä levenivät taas ja hän huusi: »Sophie!»

»Voisimmeko me jutella?» Sophie huusi. »Jossakin», hän lisäsi avuttomasti samalla kun kookas, tyylikkäästi puettu kyynärpää tuuppasi hänet pois tiskin äärestä.

»Hetkinen vain!» Lettie huusi takaisin. Hän kääntyi vierustoverinsa puoleen ja kuiskasi tämän korvaan. Tyttö nyökkäsi, hymyili leveästi ja tuli Lettien tilalle.

»Nyt joudutte hetken aikaa tyytymään minuun», hän ilmoitti väkijoukolle. »Kukas sitten oli vuorossa?»

»Odota, Lettie! Minulla on sinulle asiaa!» joku maalaispojista huusi.

»Puhu sinä Carrielle», Lettie sanoi. »Minä haluan puhua siskoni kanssa.» Kukaan ei tuntunut panevan pahakseen. Sophie sysittiin tiskin päähän, missä Lettie piti auki porttia ja viittilöi häntä luokseen. Ihailijajoukko vannotti Sophieta olemaan pidättelemättä sisartaan koko päivää. Kun Sophie oli puristautunut portin läpi, Lettie tarttui häntä ranteesta ja veti hänet perässään kaupan takahuoneeseen, joka oli täynnä päälletysten pinottuja, leivoksia pullistelevia peltejä. Lettie etsi heille jakkarat. »Istu alas», hän sanoi. Hän silmäili hajamielisenä lähintä peltiä ja poimi siitä kermaleivoksen, jonka sitten ojensi Sophielle. »Sinä tarvitset tätä», hän sanoi.

Sophie vaipui tuolille, hengitti leivoksen täyteläistä tuoksua ja tunsu olonsa hiukan itkuiseksi. »Voi, Lettie!» hän sanoi. »Ihana nähdä sinua. Onpa hyvä että tulin.»

»Niin, ja onpa hyvä että istuit», Lettie sanoi. »Katsos kun minä en ole Lettie vaan Martha.»

»Mitä jos tekisit sopimuksen minun kanssani?» demoni sanoi.
»Minä särjen lumouksen, jos järjestät minut vapaaksi.»

Maassa nimeltä Ingary, jossa seitsemän peninkulman saappaat ja näkymättömyysviitat ovat täyttä totta, asuu 17-vuotias hattukaupan myyjä Sophie Hatter. Eräänä päivänä hän onnistuu suututtamaan Erämaan noidan, joka langettaa kirouksen ja muuttaa tytön vanhaksi eukoksi. Hädissään Sophie ei keksi muuta kuin kolkuttaa pitkin kukkuloita vaeltavan liikkuvan linnan oveen. Ehkä sen isäntä, velho Howl, voisi auttaa häntä vapautumaan lumouksesta?

Sanotaan tosin, että Howl huvittelee sieppaamalla nuoria tyttöjä ja syömällä heidän sydämensä...

Phoenix Awardilla palkittu *Liikkuva linna* on Diana Wynne Jonesin huumoripitoinen fantasia-romaani, johon perustuu Hayao Miyazakin upea, samanniminen Studio Ghibli -animaatio-elokuva. Se aloittaa kolmiosaisen Howlin maailma -sarjan.

www.wsoy.fi

N84.2

ISBN 978-951-0-52527-2